

**GREETJE
VAN DEN BERG**

**Eileens
bloementuin**

Greetje van den Berg

Eileens bloementuin

novelle

Uitgeverij Zomer & Keuning

ISBN 9789020539912
ISBN e-book 9789020539929
NUR 344

© 2021 Uitgeverij Zomer & Keuning
Postbus 13288, 3507 LG Utrecht

Omslagontwerp Liesbeth Thomas, t4design
Auteursfoto Femke Koning
Opmaak binnenwerk Yvonne Reijsoo, Nyvonco

www.greetjevandenbergh.nl
www.romanserie.nl
www.zomerenkeuning.nl

Alle rechten voorbehouden

Uitgeverij Zomer & Keuning vindt het belangrijk om op milieuvriendelijke en verantwoorde wijze om te gaan met natuurlijke bronnen. Voor de papieren editie van deze uitgave is daarom gebruikgemaakt van papier waarvan zeker is dat de productie niet heeft geleid tot bosvernietiging.

HOOFDSTUK 1

Meeuwen schieten door het blauwe luchtruim als bewegende beelden door een verstild schilderij. De wind houdt zijn adem in. Op deze lentedag heeft de zon de grijsheid van de wereld weggenomen en het landschap ingekleurd. Bepaald uitbundig is het groen van de bomen, de bermen zijn geel van paardenbloemen, zwart-wit zijn de traag herkauwende vlekken in de wei. Eileen Hartkamp zit aan de kant van de sloot, haar armen rond haar knieën geslagen waarop haar kin steun heeft gevonden. Haar blauwe ogen nemen de omgeving in zich op. Even lijkt ze een onderdeel van het schilderij, maar dan gaat ze rechtop zitten, haalt haar hand door haar sportieve, blonde kapsel en ademt diep in. Zelfs de geur van de wereld om haar heen is veranderd. De geur prikkelt haar neusgaten en maakt diep in haar iets los. Een gevoel dat ze lang niet heeft gekend, maar dat zich nu plotseling manifesteert, een gevoel van hoop en verwachting. Die geur neemt de achterliggende winter met zich mee. De eindeloze winter waarin haar huisarts een burn-out constateerde en haar verbood aan het werk te gaan. Die diagnose was niet als een verrassing gekomen, zijn voorschrift ook niet. Toch was het iets onvoorstelbaars geweest, want haar werk was haar leven.

Als jonge vrouw was ze zestien jaar geleden binnengekomen op de afdeling sociale zaken bij de gemeente. Een jonge vrouw met een heel leven voor

zich en heel veel plannen en verlangens. Ze had in die tijd pas verkering met André en het was vanzelfsprekend geweest dat ze op een dag met hem zou trouwen, waarna ze een groot gezin wilden stichten. In haar dromen had ze zich samen met André, en op z'n minst vier kinderen, aan tafel zien zitten. Dat eerste was gelukt. Dertien jaar lang al waren ze samen. Het laatste had meer problemen opgeleverd. Na jaren van hoop, van spanning en onderzoeken had een gynaecoloog hun de hoop ontnomen dat ze ooit ouders zouden zijn. Zo bleven ze met z'n tweeën aan de tafel zitten. Er zouden nooit babyhapjes worden gelepeld, geen vrolijke kinderstemmen onder het eten klinken, er was nooit sprake van een knoeiboel.

Ze neemt een hap van haar boterham en kauwt die bedachtzaam weg. De mededeling van de gynaecoloog was hard aangekomen. De wereld trilde op z'n grondvesten. Samen hadden ze gehuild, samen waren ze woedend geweest, samen hadden ze eindeloze gesprekken gevoerd. Mede dankzij die gesprekken waren ze tot de conclusie gekomen dat ze door die klap weliswaar gevallen waren, maar dat ze sterk genoeg waren om overeind te krabbelen. Ze had geprobeerd om het stille verdriet dat was gebleven een plekje te geven. Het bleef moeilijk om op kraambezoek te gaan als collega's en vrienden een baby kregen. Ze werd verdrietig op verjaardagen waar moeders onder elkaar problemen betreffende hun kinderen deelden. Ze probeerden allebei manieren te vinden om met dat stille verdriet te leven. André

had snel carrière gemaakt binnen een softwarebedrijf. Zij was gaan studeren en stapje voor stapje had ze haar positie binnen de afdeling sociale zaken kunnen verbeteren. Anderhalf jaar geleden had ze het tot bureauchef gebracht. De trots en blijdschap van dat moment waren in de loop van de weken die volgden snel verdwenen. Collega's pikten het niet dat haar positie veranderd was. Kleine speldenprikken veranderden in grote tegenwerking die eindigde in een soort motie van wantrouwen. Goede collega's werden slechte tegenstanders. Jarenlang had ze naast hen gestaan, ze weigerden in haar nu hun meerdere te erkennen.

De boterham is op. Ze wiegt zachtjes heen en weer, met haar gezicht naar de zon gericht. André en zij hadden in hun leven als motto gehad dat in principe alles overkomelijk was, maar na haar promotie had ze gemerkt dat dit principe niet altijd opging. Het was elke morgen een beetje problematischer geworden om op te staan, haar fiets leek steeds zwaarder te trappen, het beeld van het gemeentehuis vervulde haar met almaar grotere tegenzin. Die tegenzin veranderde in angst. Elke opdracht leek onoverkomelijk, elk contact met haar collega's werd een berg om tegenop te zien. Het leven veranderde in een nachtmerrie. Haar vrolijkheid verdween, angsten kwamen. André zei later dat ze in niets meer leek op de vrouw waarmee hij getrouwd was. Het dringende advies van haar huisarts was geen verrassing, het was ook geen opluchting. Het was of ze niet langer in

staat was om, buiten angst om, nog andere emoties te voelen. De tijd die volgde leek op een film waaraan ze geen deel had.

Misschien kwam het door de medicijnen, misschien door de uitputting, misschien door het onderdrukte verdriet van jaren, maar de hele wereld was grijs geworden. Nu ze hier zit realiseert ze zich dat André een enorme steun is geweest, dat hij nooit mooie woorden had, maar dat hij er wel was. Samen met een psycholoog had ze naar manieren gezocht om het verdriet van haar kinderloosheid naar boven te halen en te verwerken. Bovendien had ze geprobeerd woorden te geven aan haar angst en toegevoerd naar een toekomst waarin ze in staat zou zijn om voor zichzelf op te komen. Sinds een paar weken is ze op therapeutische basis voor twee uurtjes per dag weer aan het werk op een andere afdeling. Ze heeft nooit geweten dat twee uren zo lang kunnen duren. Vanmorgen had ze zich in die uren gerealiseerd dat het niet alleen haar nieuwe positie was die voor problemen had gezorgd. Er is veel meer...

Ze staat op en slaat een halsstarrige kruimel van haar broek alsof ze daarmee haar gedachten weg kan slaan. Even nog blijft ze staan. De achterkant van haar spijkerbroek is een beetje vochtig geworden. De zon op haar gezicht lijkt minder warm dan even daarvoor. Ze pakt haar fiets en na nog een laatste blik op het weiland met de koeien fietst ze verder over de dijk. Ooit hield die dijk water tegen, maar de zee werd ingepolderd, de dijk ligt nu als een nutteloos

ornament tussen de weilanden. Haar voeten draaien langzaam rond, gedachten weten haar moeiteloos bij te houden, dreigen haar af en toe zelfs in te halen.

Voordat ze bureauhoofd was geworden was er al iets van ontevredenheid in haar ontwaakt. Ze was als jonge vrouw op de afdeling gekomen, boordevol ambitie en idealen. Uiteraard wilde ze hogerop, maar daarnaast wilde ze betekenis aan haar werk geven, iets voor de cliënten betekenen. Later was dat langzaam veranderd. Mensen leken in de loop der jaren steeds veeleisender te worden. Er waren verschillende vervelende voorvallen geweest. Af en toe had ze zich zelfs bedreigd gevoeld. Aan de andere kant was er een gevoel van machteloosheid geweest als er geen mogelijkheden waren om iemand te helpen die het echt nodig had. Met handen en voeten was ze gebonden aan steeds meer regels vanuit Den Haag. Dat was er zeker niet beter op geworden toen ze als bureauhoofd werd aangesteld. Als ze op dit moment eerlijk is dan moet ze toegeven dat haar werk haar niet langer bevredigt. De gedachte aan nog dertig jaren bij de sociale dienst in een steeds harder wordende samenleving benauwt haar steeds meer.

De weilanden aan weerszijden van de dijk hebben plaatsgemaakt voor huizen. In die huizen wonen mensen die hun eigen verhaal schrijven. In een tuin speelt een klein meisje, ze zingt een onbezorgd lied. Een oudere vrouw lapt de ramen en knikt haar vriendelijk toe. Auto's passeren, mensen werken in de tuin, scholieren fietsen al pratend in tegengestelde rich-

ting. Gek, dat het sluimerende gevoel van de laatste tijd nu zo heftig op haar afkomt. Haar handen klemmen zich om het stuur. Af en toe heeft ze zich al eens afgevraagd wat ze dan zou willen doen. Waren er andere mogelijkheden met de diploma's die ze had? Wilde ze daadwerkelijk iets anders? Als de gedachten zich teveel opdringen stopt ze die gedachten terug in een laatje, maar af en toe schuift dat laatje vanzelf weer open. Haar oog valt op een bord met daarop in grote letters 'Te Koop', gevolgd door de naam van een makelaar. Onderaan de dijk ontdekt ze een klein, wit boerderijtje omringd met kleurige lentebloemen. Aan de waslijn hangt een overall. Temidden van gele brem ontdekt ze een betonnen beeld waarvan ze niet zo snel kan zien wat het voorstelt. Nu ziet ze ook de oude man onder de boom. Hij lijkt verdiept in het grote linnen doek dat voor hem op een ezel staat. Steeds langzamer komt haar fiets vooruit. Haar blik kan zich haast niet losmaken van het tafereel dat zo'n gevoel van rust en vrede in haar losmaakt. Nogmaals kijkt ze naar het bord met de grote letters. Dan is ze voorbij. Ze moet wel verder, het zou bepaald onbeleefd lijken als ze nog langer zou blijven staren. In haar hoofd herhaalt ze de naam van de makelaar en ze weet zelf niet waarom. Nog eens kijkt ze achterom en zonder de reden te begrijpen staat ze stil om dan haar fiets om te draaien en terug te rijden.

Op een punt met goed uitzicht op het huis met de tuin houdt ze aan. Van hieruit ziet ze de oude man

niet. Wat bezielt haar om daar gewoon te blijven staan? Het lijkt alsof de idyllische boerderij haar be-tovert. Waarom ziet ze zichzelf door die tuin lopen? Op de plek waar nu een houten tuintafel staat, ziet zij in gedachten een pitrieten tuinset, omringd door kleurig bloeiende planten. Ze lijkt wel niet wijs. Samen met André bewoont ze momenteel een heer-lijk vrijstaand huis in een nieuwbouwwijk. Een huis dat van alle gemakken is voorzien, maar dat heeft nooit in haar wakker gemaakt wat deze woning nu in haar oproept. Het is net of ze op dit huis gewacht heeft, of het altijd ergens in haar gedachten heeft be-staan.

Een auto rijdt haar voorbij en brengt haar weer tot haar positieven. Het is een bespottelijk idee. Ze ziet zichzelf bij André aankomen. Zij met z'n tweeën in zo'n eenvoudige woning, terwijl ze in hun huidige huis alles hebben wat hun hart begeert. Nu is ze zo bij het winkelcentrum, kan ze lopend haar bood-schappen doen. Dit huis is een droomhuis, maar niet bepaald een praktisch droomhuis.

'Kan mijn nederige woning uw goedkeuring weg-dragen?' Ze heeft de oude man niet opgemerkt, ver-diept als ze was in haar dromerijen. Nu schrikt ze en het liefst zou ze rechtsomkeert hebben gemaakt, maar de man knikt haar vriendelijk toe. Ze voelt zich bepaald belachelijk.

Het gezicht van de oude man lijkt uit enkel rimpels te bestaan. Met een hand vol verfspatten duwt hij een dunne, grijze piek haar uit zijn gezicht. Als hij lacht,

ziet ze een mond vol bruine tanden en toch voelt ze geen afkeer. Ze schaamt zich voor haar nieuwsgierigheid. Haar gezicht voelt warm van gêne.

‘Ik vond het een leuk huis zo vanaf de weg en ineens zag ik dat bord’, verontschuldigt ze zich. ‘Het is niet dat ik op zoek ben naar een huis. Mijn man en ik wonen in een mooi, comfortabel huis. We hebben helemaal geen plannen om te verhuizen.’ Ze lacht.

‘Deze boerderij raakte me toen ik langs fietste. Ik begrijp zelf niet waarom, maar ik moest terug om er nog eens naar te kijken. De woning ligt er zo lieflijk.’

‘Kom gerust verder’, nodigt hij haar. ‘Ik was net van plan om koffie te zetten.’

Het is niets voor haar om toe te stemmen bij zo’n verzoek van een onbekende man. Toch loopt ze nu achter hem aan, het pad af naar beneden tot bij een hoekje waar een kunststof tuinset staat. De tafel is bedekt met een vaal kleed met vlekken, de stoelen zijn verweerd.

‘Ik zal voor koffie zorgen. Maak het je hier gemakkelijk.’

Hij sloft weg. Een oude man in een manchester broek. Zijn dunne witte armen steken uit een modern knaloranje shirt, bedrukt met springende dol-fijnen.

Het huis is slecht onderhouden ziet ze vanaf deze plaats. De kozijnen zijn hard toe aan een nieuwe verflaag, sommige zijn echt verrot. Het dak schreeuwt om nieuwe rietbedekking, de deur is aan vervanging toe. Ze leunt achterover en probeert ver-

standig te redeneren. Een dak opnieuw met riet laten dekken schijnt een kapitaal te kosten en kozijnen zijn ook prijzig. Ze zullen natuurlijk wel heel wat voor hun eigen huis terugkrijgen, maar dan blijft er nog het vele werk dat verzet moet worden. André zou aan haar verstand gaan twijfelen als ze met dit idiote voorstel aan zou komen. Wat doet ze hier? Het beste wat ze nu kan doen is opstappen voor de man terugkomt. Ze staat niet op. Ze wacht tot de oude man arriveert met koffie in grote, bruine mokken.

‘Wat een genot om de zon weer te zien’, merkt hij op. Hij hijgt een beetje van het lopen. ‘Ik voel me een gezegend mens dat ik daar dan ook direct van kan genieten. Jarenlang moest ik me op dergelijke mooie dagen terugtrekken in een gebouw om daar mijn werk te doen. Nu pluk ik de vruchten van die jarenlange arbeid. U hebt geen baan buitenshuis of hebt u een vrije middag genomen om van deze dag te genieten?’

‘Ik werk momenteel minder dan normaal.’ Ze is zelf verbaasd dat ze hem haar hele verhaal vertelt. Zijn donkere ogen rusten met belangstelling op haar. Af en toe maakt hij een opmerking, maar de meeste tijd laat hij haar praten.

‘Je werk bevredigt je niet meer’, zegt hij begrijpend als ze is uitverteld. Het is merkwaardig hoe hij haar gedachten verwoordt.

De oude man buigt zich in haar richting. ‘Toen je langs dit huis kwam trok het je aan, omdat het in

jouw ogen staat voor een ommezwaai van honderdtachtig graden. Je wilt je leven veranderen maar je weet niet hoe.'

Ze staart hem met open mond aan.

Hij grijnst, buigt zich naar haar over en stopt onderwijl een pijp.

'Ik ben geen helderziende, maar op dezelfde manier zijn mijn vrouw en ik destijds ook in dit huis gaan wonen. We waren veel ouder dan jij bent en we hadden twee jaar daarvoor een schitterend appartement gekocht. Mijn vrouw was heel creatief en zoals je hebt gezien schilder ik graag. We hadden ruimte in ons appartement om daarmee bezig te zijn, maar allebei hadden we het gevoel dat dit niet het leven was wat we voor ogen hadden. We zeiden het niet tegen elkaar... We schaamden ons een beetje voor dat gevoel en we hadden geen idee hoe we de situatie konden veranderen. Op een dag reden we met de auto langs dit huis. Het was niet zo'n zonnige dag als vandaag. Ik geloof zelfs dat het regende, maar Gerlinde, mijn vrouw, vroeg me om even te stoppen. We hadden dezelfde fantasieën toen we bovenaan de dijk naar het huis stonden te kijken. We zagen het bord in de tuin, keken elkaar aan en wisten dat we hiermee aan de slag moesten. Als we de herfst van ons leven in harmonie wilden doorbrengen, dan moesten we zien dat we dit huis in handen kregen. Zo is het gebeurd. Het kostte weinig moeite om ons appartement te verkopen en samen hebben Gerlinde en ik hier bijna tien jaren doorgebracht. Vorig jaar is Ger-

linde heel plotseling overleden. Ze werd ziek en drie dagen later haalde God haar thuis. Het is een troost om te mogen weten dat ze nu bij God mag zijn. Gods huis is mooier dan alle appartementen en boerderijtjes bij elkaar.'

Hij glimlacht naar haar. 'Misschien vind je me maar een rare man. Misschien geloof jij niet in God. Toen ik jong was praatte ik weinig over mijn geloof, maar in de loop der jaren is dat veranderd. Ik heb veel goeds mogen ervaren in mijn leven. Ik schaam me niet meer voor mijn geloof. Bovendien interesseert het me weinig wat andere mensen van me denken. Misschien vind je dat raar...'

'Helemaal niet,' valt ze hem in de rede. 'Ik zou niet weten hoe ik het leven moest leven zonder de wetenschap dat ik alles bij mijn hemelse Vader mag brengen.'

'Dat heb je mooi gezegd, kind.' Hij leunt achterover en blaast grote rookwolken het luchtruim in. 'Daar heb je ook gelijk in. Weet je, ik geloof niet in toeval. Het kan nooit toeval zijn dat je hier vandaag langs fietste en het bord zag staan. Dat bord staat er sinds gisteren. Zou jij het toeval durven noemen?'

Zijn gezicht staat peinzend. Hij wacht niet op antwoord, maar vervolgt: 'na het overlijden van Gerlinde kan ik hier mijn draai niet vinden. We zijn jarenlang onafscheidelijk geweest. Meer dan vijftig jaar waren we getrouwd. Na meer dan vijftig jaar samen wordt het moeilijk om verder te leven als je partner wegvalt. Er zijn zoveel herinneringen. Dit

huis ademt nog zo de sfeer van Gerlinde uit en af en toe kan ik dat niet verdragen. Het is net alsof ze elk moment kan binnenstappen. Ik hoop ergens anders beter met dit verdriet om te kunnen gaan. Bovendien krijg ik ouderdomsklachten en daardoor ben ik niet in staat om de boel hier te onderhouden. Je hebt vast al gezien dat er het een en ander aan moet gebeuren.’

‘Waar bent u van plan heen te gaan?’

‘Mijn gezondheid laat te wensen over, dus is er weinig andere keuze dan een zorginstelling. Ik heb me ingeschreven voor een nieuwe instelling met veel vrijheid. Daarnaast kan ik gebruik maken van zorg als dat nodig is. Van de week heb ik bericht gekregen dat ik voor een plaatsje in aanmerking kom. Nu moeten er dus spijkers met koppen worden geslagen.’

‘Ik zou u graag willen helpen, maar ik vrees dat ik weinig kan doen. We hebben geen verhuisplannen. Dit huis zou niet praktisch zijn. Het ligt te ver weg, er moet teveel gebeuren, er is veel minder luxe dan we nu gewend zijn.’

‘Je wilt het niet van binnen bekijken?’

Wat moet ze in een huis dat ze niet wil kopen?

Ze krijgt plotseling haast. ‘Ik wens u veel succes met uw plannen,’ zegt ze.

De oude man klopt bedachtzaam zijn pijp uit op de rand van de asbak.

‘God reikt kansen aan. Aan de mens is de taak om die kansen te benutten. Ik hoop toch dat je het zult

aandurven om je leven te veranderen. Soms hebben mensen dat nodig. Jij hebt dat nodig.'

Ze staat op, geeft hem een hand en bedankt voor de koffie.

'Als je je nog bedenkt ben je weer van harte welkom. Ik geloof niet in toeval. Je kwam hier niet zomaar langs. Denk er nog eens goed over na.'

'Als ik me nog bedenk neem ik wel contact op met de makelaar.'

'Je mag ook zonder makelaar langs komen. Zo'n man wordt slapend rijk. Ik heb er een hekel aan als hij rondloopt met potentiële kopers die niet anders doen dan alle nadelen van dit huis opsommen. Ik doe het liever zelf en meneer hoeft niet bang te zijn dat hij inkomsten misloopt. Hij krijgt van mij keurig wat hem toekomt.'

Hij loopt met haar mee de dijk op en als ze even later achterom kijkt ziet ze dat hij er nog staat. Hij steekt z'n hand op.

Een blik op haar horloge leert haar dat ze haast zal moeten maken. Voor de avondmaaltijd moet er nog ingekocht worden. André houdt ervan om op tijd te eten. Meestal probeert ze daar rekening mee te houden. Terwijl ze fietst blijven de woorden van de oude man door haar hoofd spelen.

'Ik hoop toch dat je het zult aandurven om je leven te veranderen,' had hij gezegd. Zou er dan iets veranderen als ze in een ander huis gaat wonen of moet ze radicaal het roer omgooien en haar leven heel anders gaan inrichten? Ze wil het niet, maar toch ziet

ze het huis voor zich met daarachter de grote schuur. Ooit heeft ze samen met André tijdens een fietstocht door Nederland geslapen in een bed & breakfast accommodatie. Ze herinnert zich nog dat ze er met André over sprak. ‘Als ik mijn werk bij de sociale dienst niet meer leuk vind wil ik wel zoiets gaan doen,’ had ze gezegd. In die tijd had ze niet kunnen denken dat er ooit een tijd zou komen dat ze werkelijk met tegenzin naar haar werk zou gaan. Waarschijnlijk had het daarom ook niet moeilijk geleden om een dergelijke ommezwaai te maken. Ook André was enthousiast geweest. Hij had gefantaseerd over een kinderboerderij, over een tuin waar mensen zouden kunnen kijken om ideeën op te doen. Zij was ook nog gekomen met het idee van een theeschenkerij. Sinds een bezoek aan Engeland was ze onder de indruk geraakt van de manier waarop daar thee gedronken werd. Tegenwoordig was er markt voor. Ze stapt af bij de supermarkt vlakbij haar huis. Zulke ideeën zijn leuk als je denkt dat je ze nooit zult verwezenlijken. Soms zijn fantasieën mooier dan de werkelijkheid. De dromerige boerderij moet een droom blijven.